

Ny regnskapsstandard for forsikringskontrakter

IASB publiserte i 2017 en ny standard for forsikringskontrakter. Standarden regulerer regnskapsføringen av forsikringskontrakter for utsteder, og skal erstatte dagens standard IFRS 4 *Forsikringskontrakter*. Den nye standarden er omdiskutert og til dels kontroversiell, og IASB har den siste tiden foretatt en fornyet vurdering av flere forhold. I denne spalten gis en kort oversikt over den nye standarden og noen av de omdiskuterte forholdene.

Cand.oecon./siviløkonom
Robert Madsen
Executive Director EY

En egen regnskapsstandard for forsikringskontrakter?

En løsning for regnskapsføring av forsikringskontrakter¹ kunne vært å la regnskapsføringen bli styrt av generelle standarder, slik som IFRS 15 *Driftsinntekter fra kontrakter med kunder*, IFRS 9 *Finansielle instrumenter* og IAS 37 *Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler*. IASB mener imidlertid at forsikringskontrakter er tilstrekkelig unike til at regnskapsføringen bør reguleres i en egen standard. Forsikringskontrakter er derfor utenfor virkeområdet til de nevnte og flere andre standarder.

IFRS 4 og IFRS 17

Arbeidet med en IFRS-standard for forsikringskontrakter går helt tilbake til 1997. Når IASB innså at de ikke ville greie å utarbeide en omfattende og fullstendig standard innen IFRS skulle tas i bruk i EU i 2005, utarbeidet de i løpet av relativt kort tid IFRS 4. IFRS 4 ble publisert i mars 2004 og har hele tiden vært ment å være en interim-standard som i stor grad åpner for videreføring av regnskapspraksis fra lokal GAAP. Formålet med standarden var å foreta avgrensede forbedringer av

Aktuelt om finansiell rapportering

Formålet med denne spalten er å gi løpende oppdatering på aktuelle og sentrale spørsmål om finansiell rapportering. Det vil kunne være nye standarder eller tolkninger fra IASB eller NRS, men også relevante uttalelser gitt av regulerende myndigheter, eller kommentarer til andre relevante utviklingstrekk med betydning for norske foretaks finansielle rapportering.

En regnskapsfaglig spesialistgruppe i EY er forfattere av spalten. Dette nummerets spalte er forfattet av cand.oecon. og siviløkonom Robert Madsen. Robert Madsen er tilknyttet den nordiske IFRS-desken i EY og er medlem av EYs globale IFRS-gruppe for finansielle instrumenter.

eksisterende regnskapspraksis, og å angi krav til noteopplysninger. Lokal regnskapspraksis, også i Norge, innebar ofte å inntektsføre forsikringspremier på påløpt basis, med avsetninger for forventede og/eller inntrufne forsikringskrav. Arbeidet med en mer fullstendig standard for forsikringskontrakter fortsatte, og resulterte etter lang tids arbeid i publiseringen av IFRS 17 *Forsikringskontrakter* i mai 2017. Målsettingen har vært at IFRS 17 skal ha enhetlige prinsipper for regnskapsføring av forsikringskontrakter, og samtidig være i samsvar med øvrige regnskapsstandarder og bidra til forbedret transparens om forsikrings-selskapenes inntjening.

Forsikringskontrakter og separering av komponenter

En forsikringskontrakt er i IFRS 17 definert som en kontrakt hvor en part (forsikringsgiveren) tar på seg en betydelig forsikringsrisiko for en annen part (forsikringstageren) ved å sam-

tykke i å betale erstatning til forsikringstageren dersom en angitt usikker fremtidig hendelse (den forsikrede hendelsen) påvirker forsikringstageren negativt. Kontrakter som faller inn under definisjonen av forsikringskontrakter, skal regnskapsføres etter IFRS 17, med mindre de eksplisitt er holdt utenfor virkeområdet. Visse komponenter i forsikringskontrakter skal imidlertid regnskapsføres etter andre standarder. Innebygde derivater som skal skilles ut, skal regnskapsføres etter IFRS 9. Det samme gjelder investeringskomponenter som er såkalt «distinkte». Vare- og tjenesteleveranser i forsikringskontrakter som er «distinkte» skilles også ut og regnskapsføres etter IFRS 15.

Tre målemodeller

Hovedmodellen for måling av forsikringskontrakter under IFRS 17 er den såkalte «Building block approach» (BBA eller «den generelle modellen»). Dette er den modellen som skal benyt-

¹ Med regnskapsføring av forsikringskontrakter siktes det i denne spalten til regnskapsføring for utsteder eller selger av forsikringskontraktene, typisk et forsikringsselskap, med mindre noe annet er spesifikt angitt.

tes om ikke en av de to andre kommer til anvendelse. «Variable fee approach» (VFA) er en variant av den generelle modellen som under visse forutsetninger skal benyttes for såkalte «direkte deltagende kontrakter», hvor deltagelse i avkastningen fra en klart identifisert gruppe av identifiserte underliggende eiendeler er en del av kriteriene for bruk av modellen. «Premium allocation approach» (PAA eller «den forenkledede modellen») er en frivillig modell som kan velges for kontrakter med varighet på ett år eller mindre, eller dersom anvendelse av modellen med rimelighet ikke forventes å resultere i en vesentlig forskjellig måling av forpliktelsen for gjenværende dekning. Den kanskje viktigste fordelen med den forenkledede modellen i regnskapsmessig forstand er at den ikke krever identifikasjon av de ulike komponentene («byggesteinene») slik som i den generelle modellen, før et forsikringskrav eventuelt oppstår. Slik sett minner den forenkledede modellen mer om dagens praksis enn de øvrige modellene.

Den generelle modellen

Den generelle modellen består som navnet indikerer av flere byggesteiner, og innebærer identifikasjon av en «Contractual service margin» (CSM), eller kontraktsmessig servicemargin. CSM er basert på nåverdien av en forsikringskontrakts kontantstrømmer, justert for en risikomargin og fortjenestemargin. Inntektsføringen av forsikringskontrakten vil være basert på inntektsføring av den samlede kontraktsmessige servicemarginen over kontraktens levetid. Oppstår det situasjoner hvor CSM blir negativ, skal imidlertid hele den negative verdien resultatføres umiddelbart. Regnskapsføring av en samlet kontraktsmargin vil ofte avvike fra dagens praksis.

Aggregering, disaggregering og kohorter

Regnskapsføringen av forsikringskontrakter skal baseres på porteføljer, hvor en portefølje er en gruppe av kontrakter med likeartede risikoer og som styres sammen. Kontrakter som inngår i en portefølje, skal videre splittes i tre;

de som er tapsbringende ved kontraktsinngåelse, de som er nær tapsbringende ved kontraktsinngåelse og øvrige kontrakter. Til slutt skal kontraktene splittes i kohorter (definerte grupper), hvor det i en kohort bare skal inngå kontrakter utstedt innenfor en tidshorisont på ett år.

En omdiskutert standard

IASB erkjenner at IFRS 17 medfører fundamentale endringer fra dagens regnskapspraksis, og at implementering av den nye standarden vil involvere betydelige operasjonelle kostnader. Disse kostnadene inkluderer kostnader til utvikling av systemer for å kunne håndtere regnskapsføring og omfattende noteopplysninger. Etter utgivelsen av IFRS 17 gjennomførte IASB ulike aktiviteter for å støtte og overvåke implementeringen av IFRS 17. Prosessen resulterte i at det ble identifisert 25 implementeringsutfordringer og bekymringer vedrørende den nye standarden.

Høringsutkast til endringer i IFRS 17

Etter å ha vurdert disse innspillene publiserte IASB utkast til endringer i IFRS 17 i juni 2019, hvor det ble foreslått endringer knyttet til åtte forhold. Dette er forhold hvor IASB venter at endringene vil kunne lette implementeringen og redusere implementeringskostnadene for selskapene som skal ta standarden i bruk, uten at de grunn-

leggende modellene i IFRS 17 blir endret. Den sterkeste kritikken har kanskje vært knyttet til nivået på aggregering av porteføljer, og da spesielt til kravet om ettårs kohorter. På dette punktet foreslo ikke IASB endringer.

I gjennomgangen av høringssvarene har IASB foreløpig bekreftet at de vil gjennomføre de fleste endringene som ble foreslått. Flere forhold gjenstår imidlertid å diskutere i fremtidige møter. EFRAG, som er sentral i EUs godkjenningssprosess for nye IFRS-standarder, har uttrykt at de mener at regnskapsføring basert på ettårs kohorter ofte vil kunne medføre uforholdsmessig store kostnader for regnskapsprodusentene. Dette er ett av forholdene som vil bli vurdert på nytt i et fremtidig møte.

Virkningstidspunkt og ferdigstillelse av endringene

Virkningstidspunktet til IFRS 17 er 1. januar 2021. I høringsutkastet ble det foreslått at virkningstidspunktet utsettes til 1. januar 2022. EFRAG har uttrykt at de mener at et realistisk tidspunkt for implementering av IFRS 9 er 1. januar 2023. IASB vil vurdere virkningstidspunktet mot slutten av sin gjennomgang av høringssvarene. Det er ventet at endringer til IFRS 17 vil bli publisert rundt midten av 2020.